

*Табачук І.М.
студентка магістратури
юридичного факультету
Тернопільського національного
економічного університету
Науковий керівник: к. філол. н.,
доцент кафедри інформаційної та
соціокультурної діяльності ТНЕУ
Білоус Л.І.*

ІНФОРМАТИЗАЦІЯ СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ

Соціальна інформація є предметом вивчення багатьох наук. Найбільш детально розглядають її в журналістиці, комунікативістиці, філософії, соціології, інформатиці. Соціальні дослідження інформатики є пріоритетними у різних галузях, включаючи комп'ютерні науки, інформаційні системи, інформаційні науки та деякі соціальні науки. При цьому кожна з них використовує дещо іншу термінологію, адаптовану до конкретних наукових проблем. Ця різноманітність пов'язаних точок зору і спеціалізованих термінів ускладнює для багатьох неспеціалістів (і навіть фахівців) процес пошуку і розуміння основних складових і системних відносин у відносно нових наукових царинах – соціальній інформатиці та соціальній комунікації.

З переходом до ІС зростає роль інформації загалом і безпосередньо соціальної її складової. Інтернет як новий комунікаційний канал протягом останніх років переживає процеси соціалізації. Мережеве середовище нині є найбільш потужним і найбільш ємним джерелом поширення й акумулювання інформації. Соціальна суть інформаційних процесів орієнтується на комунікаційні можливості реалізації права споживачів щодо доступу та вільного використання інформаційного контенту. Як наслідок, поява та розвиток соціальних мереж є однією з нових форм функціонування соціальної інформації.

Від початку реалізації концепцій ІС у політичній, економічній, суспільній та інших сферах життя відбувається постійне удосконалення соціальних пріоритетів, властивих новому устрою, а також технологічних реалізацій. При цьому на перше місце виходять такі категорії, як права людини, підвищення рівня освіти, подолання цифрової нерівності та ін. Активна правотворча діяльність урядників ЄС проявляється як у великій кількості декларацій, резолюцій, рекомендацій та інших документів, так і в проведенні регулярних слухань і доповідей на найвищому рівні щодо політики Євросоюзу на шляху до ІС. Не менш дієвою є політика в країнах Північної Америки, зокрема, у Канаді та США щодо функціонального та формального визначення можливостей реалізації ІС на теренах країн та в глобальному контексті загалом. Україна як відносно новий суб'єкт політичної діяльності намагається використати найкращі напрацювання при розбудові стратегії цифрового суспільства. Як підсумок такої діяльності виділимо пріоритетні напрямки української політики щодо формування ІС, що сповідаються на найвищому рівні: розвиток інформаційної індустрії; розвиток економіки та трудової діяльності з використанням ІКТ та цифрових технологій; загальне поліпшення якості життя; розвиток освіти та навчання (особливо – дистанційної форми); розвиток

культури суспільства, збереження історичних надбань; розвиток наукових досліджень у галузі ІКТ; забезпечення безпеки і конфіденційності інформації; сприяння міжнародному інформаційному розвитку.

Українські посадовці активно генерують законодавчі акти, спрямовані на реалізацію ІС в Україні, інформатизацію всіх галузей, гарантування вільного і широкого доступу для пошуку, використання і послуговування будь-якою інформацією, орієнтують на кращі міжнародні нароби і рекомендації. У наслідок цього українське галузеве інформаційне законодавство є втіленням загальноновизнаних світових постулатів. Наприклад, галузевий стандарт СУІБ 1.0/ISO/IEC 27001:2010 «Інформаційні технології. Методи захисту. Система управління інформаційною безпекою» є адаптованим актом міжнародного стандарту «ISO/IEC 27001:2005 Information technology – Security techniques – Information security management systems». Концепція національної інформатизації, Закони України «Про телекомунікації», «Про електронний цифровий підпис», «Про електронні документи та електронний документообіг» на декларативному рівні регулюють систему відносин між державою та суб'єктами інформаційної діяльності у галузі інформатизації суспільства.

Інформатизація та комп'ютеризація є головними рушійними силами прогресу в усіх сферах сучасного життя. Рівень освіти молодих людей визначає подальші революційні зміни в науці, виробництві, технологіях, мистецтві і, безумовно, комунікації. ІКТ нині залучені до всіх галузей соціального життя людства; для деяких вони стали основою для функціонування. Наукоємні галузі виробництва на базі нанотехнологій, біотехнологій є повністю залежними ІКТ та прогресу наукових знань. Для реалізації Україною декларативних позицій щодо переходу до ІС на державному рівні слід прислухатися до наукових новаційних ідей, а також стимулювати національну промисловість, великою мірою орієнтовану на видобування, переробку і надмірне споживання природних ресурсів, застосовувати у своїх виробничих процесах інформаційні комп'ютерні технології для прогнозованого здешевлення сировини та покращення екологічної ситуації.

Ріст інтернету, стільникових телефонів та цифрових технологій, властивих «третьій індустріальній революції», знайшли своє втілення спочатку в розвинених країнах, згодом і в усіх інших, спричинили робочу «міграцію» населення у сектор послуг і карколомно змінили роль знань для суспільств в цілому.

Тенденції, що спостерігаються у світовій практиці комп'ютеризації й інформатизації соціосередовища, досить складно прогнозовані. Поява й загальні характеристики нових технічних засобів, що забезпечують процеси комунікації, є максимально динамічними і змінними. Раніше журналістові для донесення інформації до редакції потрібно було не менше кількох годин. Нині ж репортер – це «оперативна мобільна міні-редакція». Перебуваючи безпосередньо на події, за допомогою цифрового фотоапарату він створює знімки уже в електронному форматі, на ноутбуці, нетбуці, комінакаторі, смартфоні чи іншому засобі набирає текст й одразу через стільниковий телефон чи бездротовий 3G/4G-інтернет передає редакторіві всі матеріали на опрацювання та публікацію в номері.

Інформатизація в соціальній комунікації, втілена новітніми ІКТ, є визначальним складником переходу до нових форм суспільного устрою, в яких роль технологій, інформації й комунікацій є пріоритетними при виборі професії і втілення виробничих, наукових, освітніх, управлінських та інших орієнтирів соціального буття.

Поширення віртуальних, змінних, доступних об'єктів навколишнього середовища сприяє колективній роботі і колективному набуттю нових знань: навчання, яке довгий час обмежувалося спеціальними місцями, такими як школа, трансформує своє середовище, отримуючи глобальні віртуальні можливості з дистанційним доступом, в якому можна моделювати безліч ситуацій.

Список використаних джерел

1. Березовець Л. *Поняття інформації у сприйнятті ЗМІ в контексті формування інформаційного суспільства. Роль мас-медіа у формуванні інформаційного суспільства.* Київ: Інститут журналістики, 2005. С. 11–19.
2. Власенко Ф. *Особливості соціалізації індивіда в умовах інформаційного суспільства (соціально-філософський аналіз): Автореф. дис.... канд. філос. наук: 09.00.03.* Київ, 2008. 20 с.
3. Гриценко О. *Мас-медіа в процесах демократичних трансформацій українського суспільства (політико-культурологічний аспект): Автореф. дис... д-ра політ. наук: 23.00.03.* Київ, 2003. 31 с.
4. Даніл'ян В. *Інформаційне суспільство та перспективи його розвитку в Україні (соціально-філософський аналіз): Автореф. дис... канд. філософ. наук: 09.00.03.* Харків, 2006. 19 с.
5. Коноплицький С. *Соціальні аспекти комунікації в мережі Інтернет: феноменологічний аналіз: автореф. дис... канд. соціол. наук: 22.00.01.* Київ, 2007. 17 с.

*Тихевич О.М.
студентка магістратури
юридичного факультету
Тернопільського національного
економічного університету
Науковий керівник: к. філол. н.,
доцент кафедри інформаційної та
соціокультурної діяльності ТНЕУ
Білоус Л.І.*

КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ДІЯЛЬНОСТІ БІБЛІОТЕК

Комунікаційні технології мають ключове значення у формуванні та діяльності бібліотечно-інформаційної сфери, що обумовлено темпами соціальних змін, які прискорюються, численними внутрішніми трансформаціями бібліотечного соціального інституту завдяки впливу процесів інформатизації. Активізація економічних, політичних, культурних, соціальних процесів робить необхідним вивчення і створення комунікаційних технологій як інструментів, важелів впливу на соціальну дійсність.